

Geurhinder in Renkum

Resultaten uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020

Inleiding

In het najaar van 2020 voerde GGD Gelderland-Midden de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen uit. Dit landelijke vragenlijstonderzoek voeren de GGD-en elke vier jaar uit in samenwerking met het CBS en RIVM. De vragenlijst gaat over een breed scala aan onderwerpen die met gezondheid te maken hebben, zoals lichamelijke en geestelijke gezondheid, leefstijl en woonomgeving. Een van de vragen over de leefomgeving gaat over geurhinder van lokale geurbronnen. Voor een beter beeld van de ervaren geurhinder door SK Parenco hebben we in overleg met de gemeente Renkum in Renkum een grotere steekproef genomen. Zo levert de monitor belangrijke informatie over de geurhindersituatie bij omwonenden van SK Parenco.

In september worden de cijfers op gemeenteniveau landelijk gepubliceerd. GGD Gelderland-Midden mag bij uitzondering dit lokale resultaat vóór september openbaar maken. Zo kunnen de resultaten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen vrijwel gelijktijdig worden gepubliceerd met het andere GGD geurhinderonderzoek in Renkum¹ en dragen de resultaten optimaal bij aan het verkrijgen van een goed beeld van de geurhindersituatie.

Steekproef en vraagstelling

In de steekproef van dit onderzoek zitten standaard voldoende deelnemers om de cijfers op *gemeenteniveau* te kunnen presenteren. Voor een beter beeld van de ervaren geurhinder door SK Parenco hebben we in overleg met de gemeente Renkum de steekproef in Renkum opgehoogd in twee gebieden in de bebouwde kom van de dorpen Renkum en Heelsum: een gebied tot ongeveer 1.000 meter van SK Parenco, en een gebied op een afstand van 1.000- 1.500 meter. In de eerste zone verzamelden we informatie van 213 respondenten en in de tweede zone van 211 respondenten. In heel Renkum deden 1.251 mensen mee aan het onderzoek. Een kaart met de contouren van deze zones is opgenomen in bijlage 1.

De gestelde vraag over geurhinder is een gebruikelijke, gestandaardiseerde methode om de mate van hinder te bepalen. In de GGD Richtlijn Geur en gezondheid² wordt dat beschreven en toegelicht. De vraag is opgenomen in bijlage 2. In deze vraag wordt SK Parenco niet als specifieke bron genoemd. Wel wordt naar hinder van 'bedrijven/andere industrie' gevraagd. Omdat er in Renkum geen andere grote bedrijven zijn die geurhinder veroorzaken, kunnen we aannemen dat de bij deze categorie gerapporteerde hinder (grotendeels) hinder van SK Parenco betreft.

Resultaten

In onderstaande tabel staan de geurhindercijfers voor de twee deelgebieden in Renkum op verschillende afstand van de papierfabriek.

¹ Beleving van geur van papierfabriek SK Parenco in Renkum en Heelsum. Rapportage van het onderzoek met een geurapp en vragenlijsten. GGD Gelderland-Midden, juli 2021.

² [GGD Richtlijn Geur en Gezondheid, RIVM Rapport 2015-0106](#)

Tabel 1 Resultaten van de geurhindervraag uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen

Ervaren geurhinder van 'andere bedrijven, industrie'	Afstand tot 1.000 meter van SK Parenco	Afstand van 1.000-1.500 meter van SK Parenco	Gemeente Renkum totaal
Aantal respondenten	213	211	1.252
niet ruikbaar/geen of weinig hinder	50 %	76 %	87 %
matige hinder	32 %	20 %	10 %
ernstige hinder	18 %	4 %	3 %

Conclusie

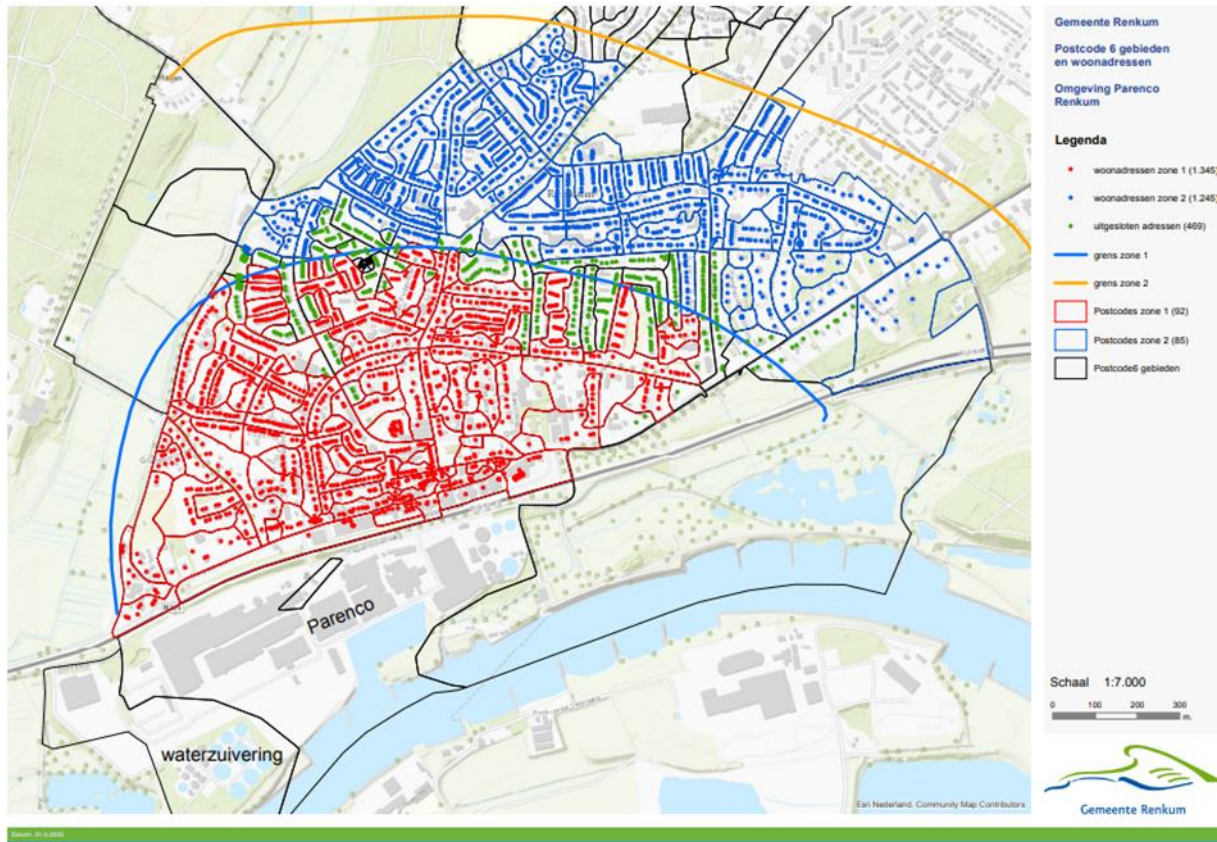
Uit de resultaten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen blijkt dat in de zone tot 1.000 meter van SK Parenco 18% van de respondenten ernstige geurhinder heeft gehad in de afgelopen 12 maanden. Dat is ruim meer dan de 10% ernstige hinder die GGD Richtlijn Geur en gezondheid in principe beschouwt als de grens van een goede milieugezondheidskwaliteit. Op een afstand van meer dan 1.000 meter is de ernstige hinder beduidend minder (4%). Wel ervaren daar meer mensen matige hinder (20%) dan gemiddeld in heel Renkum (10%).

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen geeft een betrouwbaar beeld van de hinder in Renkum. De steekproef is aselekt getrokken en de vragenlijst gaat niet specifiek over geurhinder, maar over een breed scala aan gezondheidsonderwerpen. Daardoor is het niet waarschijnlijk dat mensen met geurhinder op voorhand een grotere bereidheid hadden om deel te nemen en daardoor zijn oververtegenwoordigd in de steekproef.

Vergelijking met de resultaten van het GGD geurhinderonderzoek

In het GGD Geuronderzoek dat eveneens in 2020 is uitgevoerd, gaf 32% van de respondenten uit Renkum en Heelsum aan ernstige geurhinder te hebben gehad in het afgelopen jaar. Zoals aangegeven in het rapport is het aannemelijk dat dat onderzoek vanwege de gebruikte onderzoeksmethode en aselekte steekproef een overschatting van de werkelijke hinder gaf. De resultaten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen bevestigen die aanname. Beide onderzoeken geven echter aan dat het percentage mensen met ernstige geurhinder ruim boven de 10% ligt die GGD Richtlijn Geur en gezondheid in principe beschouwt als de grens van een goede milieugezondheidskwaliteit.

Bijlage 1 Contouren van zone 1 en zone 2 waarbinnen de steekproef is opgehoogd

Bijlage 2 Geurhinder vraag uit Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen 2020

Denk bij deze vraag aan de afgelopen 12 maanden. Welk getal van 0 tot 10 geeft het beste aan in welke mate geur van de onderstaande bronnen u hindert, stoort of ergert wanneer u thuis bent?

Als een geur bij u thuis niet ruikbaar is, kunt u dit in de laatste kolom aangeven.

Geef op iedere regel uw antwoord.

	Ik ben helemaal niet gehinderd		Ik ben extreem gehinderd								Niet ruikbaar	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Riolering/zuivering	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Open haard/allesbrander/andere houtkachel	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Vuurkorf/barbecue/terrashaard	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Landbouw- en veeteeltactiviteiten	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Andere bedrijven/industrie	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Vliegverkeer	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?

Een respondent heeft ernstige hinder als hij of zij bij deze vraag 8, 9 of 10 aankruist.